

Digitaalisen kokeen koepäivän muistilista

Viimeistään klo 8.00

- Lukio on rakentanut tutkintoverkon YTL:n määräysten ja ohjeiden¹ mukaisesti ja testannut sen toiminnan esimerkiksi YTL:n kertausharjoituskokeella². Mikäli lukiolla on lupa langattoman tutkintoverkon käyttöön digitaalisessa ylioppilaskokeessa, lukio on tehnyt lupapäätöksessä määritellyt tarkastukset.
- Lukio on varannut jokaiselle koetilan palvelimelle ja varapalvelimelle USB-muistitikun. **Aiemmasta poiketen samoja koetilan palvelimen muistitikkuja voi käyttää useana eri tutkintopäivänä. On huomattava, että muistitikkuja, jota on kerran käytetty koetilan palvelimen käynnistämiseen, ei voi enää käyttää koetilan varapalvelimen käynnistämiseen.**
- Lukio on käynnistänyt koetilan palvelimen ja varapalvelimen. Koetilan palvelin ja varapalvelin käynnistetään palvelintikuilta. Koetilan varapalvelimen vaatima salasana löytyy koetilan palvelimen näytöltä. Koetilan palvelimen ja varapalvelimen synkronointi voi kestää jopa 45 minuuttia. Kokeen valmisteluja voi jatkaa, vaikka synkronointi on kesken.

Valvojan näytön ja koetilan varapalvelimen salasana: Näytä salasana

Syötä koetilan varapalvelimen salasana

Salasana löytyy koetilan palvelimelta Kokeen lataus ja koesuoritusten siirto -näkyvästä.

Kirjaudu sisään

Valvojan näytön ja koetilan varapalvelimen salasana: quenelle odysseia suuhaara marenki Piilota salasana

- Lukio on ladannut koetilan palvelimelle koetehtävät, jotka rehtori on hyvissä ajoin ennen koepäivää ladannut YTL:n tutkintopalvelusta USB-muistille. Kokeen lataaminen USB-muistilta palvelimelle voi kestää jopa 30–60 sekuntia. Koejärjestelmä pyytää kokeen purkukoodia, mutta sitä ei vielä tässä vaiheessa syötetä koejärjestelmään. Purkukoodi on lukiolle lähetetyssä suljetussa kirjekuoressa, joka avataan vasta koetilaisuuden alussa.

¹ Ks. Ylioppilastutkintolautakunnan yleiset määräykset ja ohjeet, liite 1: Koetilan tekniset järjestelyt

² Kertausharjoitus löytyy YTL:n tutkintopalvelusta (<https://koe.ylioppilastutkinto.fi>) ja YTL:n verkkosivuilta (purkukoodi ja avainlukulista).

Koetehtävien lataus ja koesuoritusten siirto

Kiinnitä koetehtävät sisältävä USB-muisti palvelimeen ja klikkaa "Tuo uudet koetehtävät".

Tuo uudet koetehtävät

Syötä koetehtävien purkukoodi:

Peruuta OK

- Lukio on käynnistänyt mahdolliset valvojen koneet. Valvojan kone käynnistetään valvojan tikulta. Valvojan koneen vaatima salasana löytyy koetilan palvelimen näytöltä. Salasana on sama kuin varapalvelimen käynnistyksessä käytetty.
- Jos kokeen valvojat haluavat kokeen aikana tutustua koetehtäviin, he tarvitsevat tätä varten oman tietokoneensa. Kone käynnistetään kokelaan USB-muistilta. Valvoja kirjautuu koneelle henkilötunnuksella 010101-0101 ja valitsee haluamansa kokeen. Tällä henkilötunnuksella voi kirjautua vain yhteen koneeseen kerrallaan. Koetehtäviä ei voi katsoa valvojan tietokoneelta. On kuitenkin tärkeää muistaa, että kokeen valvojan tulee keskittyä kokelaiden ja heidän näyttöjensä seuraamiseen.
- Lukio varaa koetilaaan YTL:n ohjeiden mukaisen määrän varakoneita, joiden tiedetään käynnistyvän kokelaan tikulta, sekä varakuulokkeita, joiden tiedetään toimivan varakoneissa ja joilla on tehty äänitesti. Varakoneissa on lukion laatimat ohjeet, joiden avulla kokeen valvoja voi tarvittaessa käynnistää ne kokelaan USB-muistilta. Lukio on sijoittanut varakoneet oman suunnitelmansa mukaisesti esim. kokelaiden varapaikoille ja liittänyt ne tutkinto- ja sähköverkkoihin. Valvojen on hyvä tiedostaa, että mikäli varakoneet on käynnistetty valmiiksi, ne näkyvät koetilan palvelimella yläreunan Tietokoneita koeverkossa -lukumäärässä.
- Jos kokelaat tekevät kokeen lukion koneilla, lukio asettaa koneet valmiiksi kokelaiden istumapaikoille.
- Jokaisessa koetilassa on tulostettu valvojan ohje.
- Jokaisessa koetilassa on yksi lukion kopioima koepöytäkirja kutakin kokelaiden tunnistamiseen osallistuvaa valvojaa kohden. Koetilassa olevia pöytäkirjakopioita käytetään kokelaiden tunnistamiseen. Merkinnät tehdään vain varsinaiseen pöytäkirjaan, joka palautetaan YTL:ään.
- Lukio on jakanut kokelaiden istumapaikoille lukion tunnuksin merkittyjä koepapereita luonnoksia varten³ ja kokelaan USB-muistin.

³ Ylioppilastutkintolautakunnan yleiset määräykset ja ohjeet, 1.4.1

Noin klo 8.15–8.30

Tämän ja edellisen vaiheen ajoituksessa on otettava huomioon tietokoneiden käynnistykseen ja kokelaiden tunnistamiseen kuluva aika. Lukio antaa omille kokelailleen ajoituksesta tarkemmat ohjeet.

- Kokelaat saapuvat koetilaan.
- Kokelaat liittävät omat tietokoneensa sähkö- ja tutkintoverkkoihin sekä käynnistävät tietokoneensa YTL:n toimittamalta ja aiemmin pöydälle jaetulta USB-muistilta.
- Tässä vaiheessa tilassa voi olla vielä kokelaiden ja valvojien lisäksi esim. tietotekniikkatukihenkilöitä, jotka voivat avustaa kokelaita tietokoneiden käynnistyksessä. Kaikkia tilassa olevia henkilöitä koskevat Ylioppilastutkintolautakunnan yleisten määräysten ja ohjeiden kohdat 2.3.5 (Valvojat) ja 2.3.6 (Esteellisyys ja sähköisen koejärjestelmän käyttöoikeudet).

Noin klo 8.30–8.50

- Muut kuin kokeen valvomiseen osallistuvat henkilöt poistuvat salista. Jos esim. tietotekniikkatukihenkilön halutaan pysyvän salissa kokeen aikana, on rehtorin varmistettava, että hän tuntee valvojan tehtävät, määräykset ja vastuut. Silloin tukihenkilö tulkitaan YTL:n yleisten määräysten ja ohjeiden mukaisesti valvojaksi.
- Rehtori, valvoja ja kokelas toteavat purkukoodin ja avainlukulistat sisältävän kuoren olevan avaamaton.
- Rehtori avaa kuoren ja luovuttaa purkukoodin sekä avainlukulistat valvojalle.
- Rehtori tai valvoja syöttää purkukoodin koetilan palvelimelle.

Syötä koetehtävien purkukoodi:

- Kokelaat syöttävät koejärjestelmään etu- ja sukunimensä sekä henkilötunnuksensa ja valitsevat suorittamansa kokeen.
- Valvojat tunnistavat kokelaat avainlukulistojen ja koepöytäkirjojen avulla. Valvojat myös varmistavat, että kokelaat ovat valinneet oikean kokeen ja suorituskielen. Tämä vaihe vie yhdeltä valvojalta noin 10 minuuttia 25 kokelasta kohden.

Kokelaiden tunnistamisella varmistetaan, että koesuoritukset tallentuvat päätelaitetta käyttävän kokelaan identiteetillä. Tarkastusta varten kokelailla on mukanaan henkilötodistus. Jos valvojat voivat luotettavasti tunnistaa kokelaat, voidaan henkilöllisyys tarkastaa ilman kokelaan henkilötodistusta. Tätä varten koepöytäkirjasta on tehtävä kopio jokaista tunnistamiseen osallistuvaa valvojaa varten. Valvojan on varmistettava tästä listasta, että kokelas on syöttänyt koejärjestelmään henkilötunnuksen oikein ja valinnut oikean koeversion. Jos kokelas on syöttänyt väärät tiedot, tietokone käynnistetään uudelleen.

Kun valvoja on tarkastanut kokelaan henkilöllisyyden sekä kokelaan koejärjestelmään syöttämän henkilötunnuksen ja valitseman kokeen oikeellisuuden, hän kertoo kokelaalle avainlukulistalta koejärjestelmän pyytämät koodit. Valvoja varmistaa kokelaan näytöltä, että kokelas syöttää valvojan sanelemat koodit.

Henkilöllisyyden tarkastamisen jälkeen opiskelijat jäävät odottamaan kokeen alkamista.

Klo 9.00

- Tilassa on vain kokelaita ja valvoja. Jos esim. tietotekniikkatukihenkilön halutaan pysyvän salissa kokeen aikana, on rehtorin varmistettava hyvissä ajoin ennen tutkintopäivää, että tukihenkilö ei ole esteellinen ja että hän tuntee valvojan tehtävät ja vastuut.
- Kun kaikkien kokelaiden tietokoneet on käynnistetty ja kokelaat on tunnistettu, valvoja aloittaa kokeen napsauttamalla koetilan palvelimelta Aloita koe -painiketta.

Tuo uudet koetehtävät Uusien koetehtävien lataaminen poistaa edelliset koesuoritukset.

Koetehtävät [Kokeiden aloitus ja valvonta >](#)

Kokeiden valvonta

Aloita koe

Jos kokeen aikana ilmenee teknisiä häiriöitä, lukio ottaa yhteyttä YTL:ään. Myöhästyneiden kokelaiden kohdalla noudatetaan YTL:n määräysten mukaisia käytäntöjä. Valvoja tunnistaa myöhästyneet kokeeseen hyväksytyt kokelaat normaalisti.

Kokelaan poistuessa 12.00–17.00

Kun kokelas lopettaa kokeen suorittamisen, hän päättää kokeen tehtäväsivun alalaidassa olevasta painikkeesta Päätä koe.

Kokelaan poistuessa valvoja varmistaa, että:

- kokelas palauttaa kaikki käyttämänsä luonnospaperit. Luonnoksiin tulee olla merkitty kokelaan nimi⁴. Luonnoksia käsitellään kuten paperikokeessa.
- kokelas palauttaa käyttämänsä USB-muistin. Kokeen tietoturvan kannalta on erittäin tärkeää, että yhtään kokelaan muistitikkua ei kulkeudu koetilan ulkopuolelle.

⁴ Ks. Ylioppilastutkintolautakunnan yleiset määräykset ja ohjeet, 1.4.1.

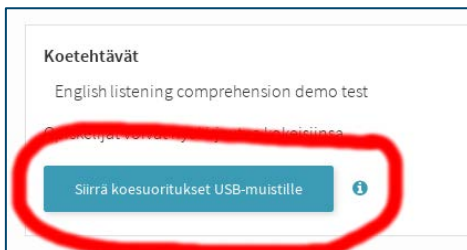

Kokelaan henkilöllisyys tarkastetaan myös poistumisen yhteydessä, jotta hänen palauttamiinsa luonnoksiin merkityn nimen oikeellisuus voidaan varmistaa.

Noin klo 15.00–17.00

Koeajan päätyttyä tai viimeisen kokelaan poistuttua valvoja tekee seuraavat toimenpiteet tässä järjestyksessä:

- Sammuttaa mahdolliset valvojan koneet.
- Sammuttaa koetilan varapalvelimen.
- Tallettaa kokelaiden koesuoritukset USB-muistille.

- Sammuttaa koetilan palvelimen.
- **Varmistaa, että koetilan palvelimessa ja varapalvelimessa käytetyt USB-muistit talletetaan siten, että koetilan palvelimessa käytettyjä muistitikkuja käytetään uudelleen seuraavina tutkintopäivinä nimenomaan koetilan palvelimen käynnistämiseen. Vastaavasti varapalvelimessa käytettyjä tikkuja käytetään nimenomaan varapalvelimien käynnistämiseen. Lukio ei saa tehdä tikkuihin merkintöjä tai esim. kiinnittää tarroja.** Kokelaiden tikkuja voidaan myös käyttää uudelleen.
- Toimittaa kokelaiden koesuoritukset sisältävät USB-muistit sekä muut kokeessa käytetyt USB-muistit rehtorille. Kaikki USB-muistit säilytetään YTL:n määräysten mukaisesti⁵.

⁵ Ks. Ylioppilastutkintolautakunnan yleiset määräykset ja ohjeet, 2.3.2.

Kokeen jälkeen klo 15.00–18.00

- Lukion rehtori kirjautuu YTL:n tutkintopalveluun ja siirtää opiskelijoiden koesuoritukset sisältävän tiedoston valvojan antamalta USB-muistilta YTL:n tutkintopalveluun. Rehtori saa järjestelmästä kuittauksen, että koesuoritukset on siirretty tutkintopalveluun (ks. esimerkki alla).

KOETEHTÄVÄT **KOESUORITUKSET** OPETTAJAT

Koesuoritukset

Kokeen päätyttyä tallenna koesuoritukset koetilän palvelimelta tavalliselle USB-muistille. Kiinnitä USB-muisti omaan koneeseesi ja klikkaa "Tuo koesuoritukset".

[Tuo koesuoritukset](#)

Tuodut koesuoritukset:

Huom! 10 kokelaan ilmoittautumistiedot puuttuvat, kokelaiden suoritukset ovat kuitenkin tallassa YTL:n palvelussa. YTL selvittää ilmoittautumistiedot ja toimittaa suoritukset kyseisten kokelaiden kouluihin arvoiteltaviksi.

Lappeenrannan lukio:	
FI - Saksa (lyhyt oppimäärä)	27
Alavuden aikuislukio:	
FI - Saksa (lyhyt oppimäärä)	5

[Sulje](#)

- Lukion rehtori syöttää/päivittää valmistavaan arvosteluun osallistuvien henkilötunnukset YTL:n tutkintopalvelussa.
- YTL julkaisee hyvän vastauksen piirteet lautakunnan verkkosivuilla⁶. Valmistavaan arvosteluun osallistuvat opettajat näkevät digitaalisten kokeiden koetehtävät ja aineistot YTL:n tutkintopalvelussa. YTL ei julkaise koetehtäviä ja aineistoja verkkosivuillaan. Koetehtävien ja aineistojen tulostaminen ja siirtäminen YTL:n verkkopalvelun ulkopuolelle on kielletty⁷. Kokelaiden suoritusten tulostaminen ja kopioiminen on myös kielletty⁸. Opettajat näkevät kokelaan suorituksen ja omat muistiinpanonsa tutkintopalvelussa kunnes mahdollinen tarkistusarvostelu on valmis ja tutkintokerran tulokset ovat lopullisia.
- Opettajat voivat aloittaa valmistavan arvostelun suorittamisen. Ohjeet valmistavan arvostelun suorittamiseen löytyvät YTL:n verkkosivuilta.

⁶ <https://www.ylioppilastutkinto.fi>

⁷ Ks. Ylioppilastutkintolautakunnan yleiset määräykset ja ohjeet, 2.3.11.

⁸ Ks. Ylioppilastutkintolautakunnan yleiset määräykset ja ohjeet, 1.5.3.